

af en Jernbane i Nørrejylland ophæves. (Lovforslaget findes i Anhang A. Sp. 687—88).

Winther: Den Jernbane, til hvis Anlæggelse i Jylland Regjeringen ved Loven af 4de Marts 1857 blev bemyndiget til at give Tilladelse til, vakle hos mange af Jyllands Beboere en meget nedtrykkende Følelse. Der var Mange, der kom til den Overbeviisning, at man hellere end at faae en saadan Jernbane maatte ønske slet ikke at faae nogen anlagt i Jylland. Jeg var selv dengang, da Loven blev vedtagen, Medlem af Thinget og stemte imod den. Det har altid været mit Haab, at der maatte komme en Tid, da man maatte kunne faae en saa uheldsvanger Bestemmelse hævet som den, den omtalte Lov indeholder. Jeg havde et Haab om, at det maatte kunne skee saa meget snarere, som det forekommer mig, at det allerede nu har vilst sig, at den ikke synes at være meget indbydende for Folk, der give sig af med at anlægge Jernbaner, idet der allerede er gaaet saa lang Tid hen, uden at Loven er benyttet, eller uden at der, i alt Fald efter hvad der er mig bekendt, er fremkommet antageligt Tilbud om en Jernbanes Anlæg paa dette Grundlag. Det var da naturligt, at jeg vilde forsøge ethvert lovligt Middel til at faae denne Bemyndigelse for Regjeringen ophævet. Smidlertid indseer jeg meget vel, at det ikke vilde være rigtigt, at den enkelte Mand, fordi han havde en saadan Anskuelse eller troede at vide, at Mange i Folket deelte hans Anskuelse, at han da vilde fremkomme med et Forslag af den Art som det, jeg her har tilladt mig at stille. Jeg har derfor ogsaa været betænkt paa at sikkre mig, med Hensyn til min Stilling her i Thinget; og for nogen Tid siden tillod jeg mig at indbyde en stor Deel, næsten Halvdelen af Thingets Medlemmer, til et Møde, hvori jeg fremsatte det Spørgsmaal, om det vilde være rigtigt og betimeligt at fremkomme med Forslaget, som nu foreligger, og der var ikke Nogen der tilstede, saavdt mig bekendt, som jo tilshyndede til, at Lovforslaget skulde komme frem. De ærede Herrer, som ikke have overværet de Forhandlinger, som jeg her tilfigter, ville saaledes see,

at der her foreligger et Forslag, som er fremkommet af en Overveielse mellem Mange og ikke efter en enkelt Mand's eenfaldige Anskuelse. Jeg vil derfor haabe, at man vil modtage det med Velvilje, naagtet der kun er een Forslagsstiller, som staaer frem for det.

Jeg skal nu tillade mig at nævne de Betragtninger, som foresvævede mig, idet jeg foreslog eller tænkte paa at forelægge dette Forslag, og som endnu have deres Gyldighed for mig. Først gjorde den Maade, hvorpaa Loven af 4de Marts 1857 blev til, mig det klart, at der maatte kunne haabes Forandring, at der maatte kunne haabes en Tid, da man kunde bringe det til Klarhed for Mange, og saa for Mange af dem, der have været med at vedtage Loven, at den ikke vilde have de Resultater, man havde tænkt sig. Jeg skal minde om, hvad de Herrer ville erindre, at Loven gaaer ud paa, at der kan gives Tilladelse til at anlægge en Jernbane fra Aarhus over Viborg til et Punkt ved Benobugten eller Hølstebro. Regjeringen fremsatte, dengang Sagen var for her, som sin Mening, for det Første, at denne Bane ikke vilde præjudicere en kommende Længdebanes Retning, dernæst at den vilde fremme Anlægget af en Længdebane i Jylland, og endelig, at det var, hvad man kaldte den rette, egentlige jydsk Jernbane.

Naar man nu seer hen til de Forhandlinger, der sandt Sted, vil man see, at der fremkom Forslag, som gik ud paa at indsætte i Loven en udtrykkelig Udtalelse af dette Punkt, nemlig at denne Jernbane ikke skulde præjudicere Længdebanen. Dette Forslag vandt Majoritet for sig her i Thinget, men blev senere frasaldet; det var, saavdt jeg husker, den Maade, det gik til paa; Resultatet blev, at det ikke kom ind i Loven, men det blev udtalt fra Regjeringens Side, at hvad enten det stod i Loven eller ikke, vilde det være aldeles vist, at denne Jernbane ikke skulde præjudicere Længdebansens Retning, og derfor kunde man trygt gaae ind paa at stemme for denne Lov. Naar man nu seer, af hvem den Majoritet kom til at bestaae, som vedtog Loven her i Thinget, saa vil man finde, at der iblandt den var Adskillige, der